

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΟΥ 7ΟΥ ΕΤΗΣΙΟΥ THESSALONIKI TAX FORUM

ΤΙΤΛΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Οι δοκιμαζόμενες αντοχές της οικονομίας και της κοινωνίας, υπό το ασφυκτικό βάρος της υπερφορολόγησης και της αυστηρής λιτότητας.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η φορολογία δεν επηρεάζει μόνο τα δημόσια έσοδα, αλλά μέσα από τον αναδιανεμητικό και ρυθμιστικό της ρόλο, έχει ευρύτερες οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις, με πρωτεύον χαρακτηριστικό τη δίκαιη και ισοσταθμισμένη κατανομή της θυσίας.

Για το λόγο αυτό, το φορολογικό μας σύστημα, που είναι και η καρδιά της φορολογίας, πρέπει από πλευράς δομής και λειτουργίας, να διακρίνεται από την σταθερότητα, τη διαφάνεια, την απλότητα, την ουδετερότητα, αλλά και την ορθή κοινωνική του προσέγγιση, αφού η καλή λειτουργία του θεωρείται και στοιχείο πολιτισμού.

Ειδικά δε στη σημερινή πραγματικότητα, απαιτείται να το διακρίνει η συμβατότητα με τις ειδικές ανάγκες της κρίσης, να είναι ανθεκτικό και ευέλικτο στις έξωθεν επιβουλές (μεταβολές οικονομικού περιβάλλοντος, επιθετικός φορολογικός προγραμματισμός κ.α.), αμείλικτο στις έκνομες πρακτικές τύπου φοροδιαφυγής, φοροαποφυγής και διαφθοράς, αλλά και με γενναιότητα να επιβραβεύει την βιώσιμη φορολογική συμμόρφωση.

Σε τελευταία ανάλυση, πρέπει να αποτρέπει το έλλειμμα εμπιστοσύνης των πολιτών προς την πολιτική ηγεσία αναφορικά με τις εφαρμοζόμενες πολιτικές και τον συνεπή τρόπο εφαρμογής τους, να λειτουργεί δε ως σύμμαχος και όχι σαν εμπόδιο, για την επιχειρηματικότητα.

Η Φορολογική Επιτροπή του Ελληνο-Αμερικανικού Εμπορικού Επιμελητηρίου είναι πάντα κοντά στον Υπουργό, στο δύσκολο έργο ολοκλήρωσης της Φορολογικής Μεταρρύθμισης, ένα ΟΡΑΜΑ σημαντικό, ενταγμένο στο πλαίσιο καινοτόμου στροφής προς το νέο οικονομικό μας μοντέλο, που θα πρέπει ΟΛΟΙ με στοχευμένη δράση και συναίνεση, να το κρατήσουμε ζωντανό μέχρι την πλήρη υλοποίησή του.

HEAD OFFICE

109-111 Messoghion Ave , Politia Business Center, GR-115 26 Athens, Greece
Phone: +30 210 699 3559, Fax: +30 210 698 5686

BRANCH OFFICE

47 Vas. Irakleiou Str. GR 546-23, Thessaloniki, Greece, Phone: +30 2310 286-453, Fax: +30 2310 225 162

www.amcham.gr

Member of the US Chamber of Commerce

Member of the European Council of American Chambers of Commerce

Ανάλυση θεματολογίας κατά πολιτική φορολογικού ενδιαφέροντος

Περιεχόμενα

1. Φόρος μεγάλου πλούτου (ΦΜΠ) αντί του ΕΝΦΙΑ – Η έννοια του περιουσιολογίου
2. Εστίαση στη Βιώσιμη φορολογική συμμόρφωση
3. Το ζητούμενο προφίλ του φορολογικού συστήματος
4. Ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής / Ενίσχυση φορολογικών εσόδων (ΗΜΠ)
5. Φορολογία, Επιχειρηματικό περιβάλλον και Ανάπτυξη
6. Δομή / διαχείριση εμμέσων και ειδικών φόρων κατανάλωσης
7. Έμμεσοι φόροι κατανάλωσης καπνικών προϊόντων και επιπτώσεις στο παρεμπόριο και την φοροδιαφυγή
8. Γρήγορη και αξιόπιστη λειτουργία του θεσμού διοικητικής δικαιοσύνης
9. Πολιτικές καλής φορολογικής διακυβέρνησης / ανάπτυξη και απασχόληση
10. Φοροδιαφυγή – Παραοικονομία / Εργαλεία και μέθοδοι αντιμετώπισης
11. Κατάργηση η εξορθολογισμός του ΕΝΦΙΑ
12. Διεθνείς δράσεις για το περιορισμό της φοροαποφυγής / Προστασία της εθνικής φορολογικής βάσης

Ανάλυση

1. Φόρος μεγάλου πλούτου (ΦΜΠ) αντί του ΕΝΦΙΑ – Η έννοια του ΠΕΡΙΟΥΣΙΟΛΟΓΙΟΥ

Γενικό Συμπέρασμα

Η ιδέα να αναπληρωθούν τα έσοδα του ΕΝ.Φ.Ι.Α, με την υποκατάστασή του από ένα φόρο επί του πλούτου, έχει φέρει στο προσκήνιο των σχεδιασμών την άμεση εφαρμογή του «περιουσιολογίου».

Με την έννοια του περιουσιολογίου, που έχει ψηφιστεί ήδη προ πενταετίας και φέρεται σήμερα ως αξιόπιστη πρόταση για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και της επαλήθευσης των δηλουμένων φορολογικών στοιχείων, προβλέπεται ώστε, στον υπολογισμό του πλούτου εκτός από την ακίνητη να συνυπολογίζεται και αξία της κινητής περιουσίας.

Δηλαδή γενικώς περιουσία με τη μορφή καταθέσεων, μετοχών, ομολόγων, μεριδίων συλλογικών επενδύσεων, χρεογράφων, έργων τέχνης, οχημάτων, απαιτήσεων, χρηματοοικονομικών στοιχείων και άλλων κινητών αξιών.

HEAD OFFICE

109-111 Messoghion Ave , Politia Business Center, GR-115 26 Athens, Greece
Phone: +30 210 699 3559, Fax: +30 210 698 5686

BRANCH OFFICE

47 Vas. Irakleiou Str. GR 546-23, Thessaloniki, Greece, Phone: +30 2310 286-453, Fax: +30 2310 225 162

www.amcham.gr

Member of the US Chamber of Commerce

Member of the European Council of American Chambers of Commerce

Επισημάνσεις και προτεινόμενες πολιτικές

Η άποψη της επιχειρηματικής κοινότητας, όπως εκφράστηκε συμπερασματικά στο συνέδριο, καταλήγει στο ότι εκ της φύσεώς της η συγκεκριμένη φορολογία και παρά τα όποια θετικά οφέλη, που αναζητούνται από την εφαρμογή της, απαιτεί ιδιαίτερη προσοχή στη δομή και την λειτουργία της.

Ως εκ τούτου, θα πρέπει να προηγηθεί ουσιαστική και επαρκής διαβούλευση, στο πλαίσιο της οποίας κρίνεται απαραίτητο να ληφθούν υπόψη όλες οι εμπλεκόμενες παράμετροι, μεταξύ αυτών και όχι περιοριστικά οι ακόλουθες:

- Ως βάση θα λαμβάνεται γενικώς η κινητή περιουσία, ή επιλεγμένα στοιχεία
- Να αξιολογηθούν πρακτικές άλλων Ευρωπαϊκών χωρών
- Υπάρχουν κράτη που πειραματίζονται με τη φορολόγησή του
- Υπάρχουν χώρες που εγκατέλειψαν την προσπάθεια
- Ενδεχομένως το κόστος συμμόρφωσης να είναι σημαντικό υψηλό
- Να ληφθούν υπόψη οι διμερείς συμβάσεις αποφυγής διπλής φορολογίας
- Υπάρχουν δυσκολίες προσδιορισμού αύξησης του πλούτου, από χρόνο σε χρόνο

Γενικώς θα πρέπει να σταθμιστούν δύο ακόμη σημαντικοί παράγοντες.

1. Η επιβολή του φόρου μπορεί να οδηγήσει σε διπλή φορολόγηση καθ' ο μέρος τα περιουσιακά στοιχεία έχουν αποκτηθεί με εισοδήματα φορολογηθέντα (δηλωμένα ή καταλογισμένα κατόπιν ελέγχου ή κατόπιν δωρεάς ή κληρονομίας, εισφορές «γης» και σε χρήμα, κλπ).
2. Αναφορικά με τα «πιθανά στοιχεία πλούτου» που θα περιληφθούν, θα πρέπει να συνυπολογιστούν και τα συναφή βάρη, χρέη και οι υποχρεώσεις των φορολογουμένων, ώστε να φορολογείται, στην ουσία και σε δίκαιη βάση, μόνο ο «υπαρκτός» πλούτος.

2. Βιώσιμη φορολογική συμμόρφωση

Γενικό Συμπέρασμα

Το γενικό συμπέρασμα αναφορικά με το στόχο αντιμετώπισης φοροδιαφυγής, φόρο αποφυγής και παραοικονομίας, ταυτίστηκε με την ανάγκη να υπάρξουν ευφυείς πολιτικές με τόλμη, ανάλογο σχεδιασμό με τη χρήση αποτελεσματικών εργαλείων που στηρίζονται στις οικονομικές συμπεριφορές (behavioral economics), αλλά και με ειδική βαρύτητα στη προσπάθεια αλλαγής κουλτούρας των φορολογουμένων.

Το μείγμα της σχετικής πολιτικής, χωρίς πρόσθετα φορολογικά μέτρα, μπορεί να αποδώσει πόρους επαρκείς για τη χρηματοδότηση των δομών του νέου παραγωγικού μας μοντέλου.

Επισημάνσεις και προτεινόμενες πολιτικές

- Θεσμοθέτηση προϋποθέσεων αμείλικτης μάχης, ενάντια σε αντικοινωνικές και έκνομες συμπεριφορές, όπως φοροδιαφυγή- φοροαποφυγή και παραοικονομία
- Στόχος η εξάλειψη πολλαπλών αιτίων, που προκαλούν αυτές τις συμπεριφορές
- Μέριμνα για την κλονισμένη εμπιστοσύνη των φορολογουμένων, έναντι Κράτους

HEAD OFFICE

109-111 Messoghion Ave , Politia Business Center, GR-115 26 Athens, Greece
Phone: +30 210 699 3559, Fax: +30 210 698 5686

BRANCH OFFICE

47 Vas. Irakleiou Str. GR 546-23, Thessaloniki, Greece, Phone: +30 2310 286-453, Fax: +30 2310 225 162

www.amcham.gr

Member of the US Chamber of Commerce

Member of the European Council of American Chambers of Commerce

- Διαμόρφωση περιβάλλοντος, όπου προωθείται η έννοια της κοινωνικής υπευθυνότητας και της βιώσιμης φορολογικής συμμόρφωσης
- Πλήρης αντίθεση σε εισπρακτικές σκοπιμότητες, αλόγιστης υπέρ φορολόγησης, με προσαρμογή των δημοσιονομικών μέτρων στις ειδικές ανάγκες της κρίσης
- Ανάγκη διεθνούς συνεργασίας για αντιμετώπιση αρνητικών συνεπειών
- Ανάγκη θέσπισης γενικά αποδεκτού ορισμού έννοιας φοροδιαφυγής
- Εφαρμογή δοκιμασμένων πρακτικών χώρων που θεωρούνται πρότυπα
- Ελαχιστοποίηση συναλλαγών σε μετρητά- Χρήση ηλεκτρονικών πληρωμών
- Αποφυγή οριζόντιων αναλογικών μέτρων κατά των φοροφυγάδων, που πλήττουν τους συνεπείς φορολογούμενους, ενώ αντί αυτού, θα έπρεπε να επιβραβεύονται

3. Το ζητούμενο προφίλ του φορολογικού συστήματος

Γενικό Συμπέρασμα

Είναι ανάγκη να ολοκληρωθεί η διαδικασία διαμόρφωσης του ιδεώδους προφίλ φορολογικού συστήματος. Πρόκειται για τη σημαντικότερη ίσως αναπτυξιακή διαρθρωτική μεταρρύθμιση, στην κρίσιμη καμπή επανεκκίνησης της ελληνικής οικονομίας, την έξοδο από την κρίση και τη διασφάλιση κοινωνικής δικαιοσύνης.

Επισημάνσεις και προτεινόμενες πολιτικές

- Σταθερότητα φορολογίας 5-10 χρόνια, κλειδί για προσέλκυση επενδύσεων
- Σύστημα δίκαιο, ουδέτερο, ανεξάρτητο του πολιτικού κύκλου
- Ανθεκτικό στις επιβουλές και αποτελεσματικό, κόντρα στις στρεβλώσεις
- Σύμμετροι φορολογικοί έλεγχοι, με έντονη παρέμβαση, χωρίς πρόσθετο διοικητική βάρος και όχληση για τους ελεγχόμενους
- Κίνητρα για έρευνα, ανάπτυξη, καινοτομία / ευρεσιτεχνία
- Σύστημα ικανό να διαμορφώνει και να συντηρεί φιλικό επιχειρηματικό περιβάλλον
- Η φορολογία «σύμμαχος» και όχι εμπόδιο στην επιχειρηματικότητα
- Πλήρης αυτονόμηση ΓΓΔΕ, με τεχνοκρατική αναβάθμιση οργανωτικής δομής
- Κρίσιμες βελτιώσεις στη λειτουργία του φορολογικού συστήματος
- Εντατικοποίηση βημάτων ηλεκτρονικής διαχείρισης φορολογικών σχέσεων με ενίσχυση των δράσεων της ΓΠΣ, με απώτερο σκοπό τη περαιτέρω μείωση της φυσικής παρουσίας και ταλαιπωρίας των πολιτών στις Δ.Ο.Υ.
- Ενίσχυση της λειτουργίας, της αποτελεσματικότητας και της αυτονομίας της ΓΓΔΕ.
- Ανάγκη συστηματικής οικονομικής αποτίμησης των ανεπίδεκτων εισπραξιών οφειλών
- Παροχή τολμηρών οικονομικών κινήτρων για την αποπληρωμή οφειλών, που έχουν εγκλωβιστεί στις συνέπειες οικονομικής κρίσης.
- Στόχος η αλλαγή κουλτούρας σε όσους στέργουν σήμερα στο ψευδοκίνημα «έχω αλλά δεν πληρώνω».

4. Ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής / Ενίσχυση φορολογικών εσόδων (ΗΜΠ)

Γενικό Συμπέρασμα

Η τραπεζική αργία και οι έλεγχοι στην κίνηση κεφαλαίων έδωσαν σημαντική ώθηση στη διεύθυνση των ΗΜΠ, αφήνοντας όμως σημαντικά περιθώρια για περαιτέρω αύξηση.

HEAD OFFICE

109-111 Messoghion Ave , Politia Business Center, GR-115 26 Athens, Greece
Phone: +30 210 699 3559, Fax: +30 210 698 5686

BRANCH OFFICE

47 Vas. Irakleiou Str. GR 546-23, Thessaloniki, Greece, Phone: +30 2310 286-453, Fax: +30 2310 225 162

www.amcham.gr

Member of the US Chamber of Commerce

Member of the European Council of American Chambers of Commerce

Ωστόσο, παρά το γεγονός ότι η κατακερματισμένη δομή του λιανικού εμπορίου αποτελεί βασικό εμπόδιο για ευρύτερη χρήση των ΗΜΠ, τα κίνητρα που προσφέρουν οι τράπεζες έχουν θετικό και στατιστικά σημαντικό αντίκτυπο στη χρήση καρτών.

Η αύξηση των φορολογικών εσόδων από την εφαρμογή πολιτικής ΗΜΠ, σύμφωνα με πρόσφατη μελέτη του IOBE, εκτιμάται από 700 εκατ. έως 1,6δισ €.

Επισημάνσεις και προτεινόμενες πολιτικές

- Στοχευμένα ανά τύπο συναλλαγής κίνητρα και διοικητικά μέτρα
- Ενθάρρυνση αλλαγής «κουλτούρας» φορολογουμένων υπέρ ΗΜΠ
- Διασφάλιση απορρήτου συναλλαγών για τους καταναλωτές
- Ισοδύναμο δαπανών σε ΗΜΠ για τον ορισμό αφορολογήτου ορίου
- Μείωση του φόρου εισοδήματος για επιχειρήσεις που επιτυγχάνουν στόχους διείσδυσης ΗΜΠ στις συναλλαγές τους με τελικούς πελάτες
- Συμμετοχή στη λοταρία επιχειρήσεων που δέχονται συναλλαγές με ΗΜΠ
- Ενίσχυση του καταλυτικού ρόλου του κράτους στη διείσδυση των ΗΜΠ
- Υποχρεωτική χρήση μεταφορών πίστωσης στα τελωνεία (ICISnet)
- Καθολική χρήση ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής στις ΔΟΥ
- Ολοκλήρωση του συστήματος ηλεκτρονικού παραβόλου
- Πλήρης εφαρμογή ηλεκτρονικής τιμολόγησης
- Δράσεις ενημέρωσης και εκπαίδευσης

5. Φορολογία, Επιχειρηματικό περιβάλλον και Ανάπτυξη

Γενικό Συμπέρασμα

Απαιτείται άμεσος εξορθολογισμός φορολογικού συστήματος, κανονιστικού πλαισίου, αποτελεσματικότητας δικαστικών συστημάτων, εκσυγχρονισμός δημόσιας διοίκησης, κατάργησης γραφειοκρατίας, καταπολέμηση φοροδιαφυγής και διαφθοράς, ώστε να υπάρχει το κατάλληλο επιχειρηματικό περιβάλλον, με στόχο την ανάπτυξη και την απασχόληση.

Πέραν αυτού, θα πρέπει να υπάρξουν οι απαραίτητες τολμηρές και ευφυείς πολιτικές για την αναγκαία αποσυμφόρηση των επιχειρήσεων, από τις γνωστές αγκυλώσεις, που λειτουργούν σαν αντικίνητρα για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας.

Εκτός των άλλων να γίνει εκκαθάριση συσσωρευμένων εκκρεμών φορολογικών υποθέσεων και ανεξέλεγκτων φορολογικών ελέγχων παρελθόντων ετών.

Τελικός στόχος, να διώξουμε την αβεβαιότητα, να ανακτήσουμε την εμπιστοσύνη των αγορών και των επενδυτών και να κλείσουμε την πόρτα φυγής υγιών επιχειρήσεων στις γειτονικές χώρες που ασκούν (ειδικά στο βορειοελλαδικό τόξο), επιζήμιο φορολογικό ανταγωνισμό, (10% Βουλγαρία και 16% Ρουμανία, απέναντι στη φορολογία του 29% και προκαταβολής 100%!

Επισημάνσεις και προτεινόμενες πολιτικές

1. Ταχύτατη ολοκλήρωση των μεταρρυθμίσεων που εξαλείφουν γραφειοκρατικά εμπόδια στην ομαλή λειτουργία της αγοράς και των επενδύσεων.
2. Χρησιμοποίηση εργαλείων που έχουν δημιουργηθεί για έξυπνους και γρήγορους φορολογικούς ελέγχους, από μια αποτελεσματική, οργανωμένη, ανεξάρτητη από την πολιτική επιρροή, αλλά όχι αυθαίρετη φορολογική διοίκηση.

HEAD OFFICE

109-111 Messoghion Ave , Politia Business Center, GR-115 26 Athens, Greece
Phone: +30 210 699 3559, Fax: +30 210 698 5686

BRANCH OFFICE

47 Vas. Irakleiou Str. GR 546-23, Thessaloniki, Greece, Phone: +30 2310 286-453, Fax: +30 2310 225 162

www.amcham.gr

Member of the US Chamber of Commerce

Member of the European Council of American Chambers of Commerce

3. Αντί της συνεχούς αύξησης των φόρων, να υπάρξει εξορθολογισμός των δαπανών του Δημοσίου, όπου υπάρχουν σημαντικά περιθώρια βελτίωσης σε σχέση με χώρες της Ευρωζώνης (50,1% ΑΕΠ έναντι 38,3 5 ΑΕΠ)
4. Διατήρηση φόρου μερισμάτων στο 10%
5. Ενιαίος φορολογικός συντελεστής 20% για το σύνολο των αμέσων και εμμέσων φόρων (Φόρος Εισοδήματος και ΦΠΑ).
6. Έκπτωση δαπανών στη φορολογία φυσικών προσώπων αν αυτές προέρχονται από συγκεκριμένες κατηγορίες και έχουν πληρωθεί με πιστωτική ή χρεωστική κάρτα ή με e-banking.
7. Θέσπιση του συστήματος non-domiciled κατοίκων με απαλλαγή των αλλοδαπών φυσικών προσώπων φορολογικών κατοίκων Ελλάδας από τη φορολόγηση των εισοδημάτων πηγής εξωτερικού (π.χ. Βρετανία, Ελβετία, Κύπρος, Σιγκαπούρη με μηδαμινό κόστος και πολλαπλάσιο όφελος).
8. Κατάργηση των τεκμηρίων απόκτησης περιουσιακών στοιχείων και διαβίωσης.
9. Κατάργηση του φόρου πολυτελούς διαβίωσης.
10. Επανεξέταση των αυξήσεων στο ΦΠΑ με στόχο τη διόρθωση του λάθους.
11. Διεύρυνση της έννοιας της πρώτης κατοικίας στην Ελλάδα ώστε να αφορά Έλληνες και αλλοδαπούς που την αποκτούν και τη διατηρούν ως πρώτη για 5 έτη ώστε να μην υπάρχει ΦΠΑ 23% στις νεόδμητες κατοικίες αλλά μόνο φόρος μεταβίβασης.
12. Επιταχυνόμενες αποσβέσεις, για επενδύσεις έρευνας και ανάπτυξης.
13. Επέκταση χρόνου συμψηφισμού ζημιών περιόδου κρίσεως, έστω και με σταδιακή εφαρμογή ποσοστού (π.χ. 65% μετά την 5-ετία).
14. Επέκταση του φορολογικού πιστοποιητικού, με αναμενόμενα πέραν των άλλων και δημοσιονομικά οφέλη, παρά τις δυσκολίες ρευστότητας των επιχειρήσεων
15. Απλοποίηση διαδικασιών, βελτίωση αποτελεσματικότητας τελωνείων
16. Ενθάρρυνση ελευθέρων τελωνειακών ζωνών σε τομείς εθνικού ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος (π.χ. ενέργεια)

6. Δομή / διαχείριση εμμέσων και ειδικών φόρων κατανάλωσης

Γενικό Συμπέρασμα

Σημαντική επίδραση στην ομαλή λειτουργία της εσωτερικής μας αγοράς, διαδραματίζει ο ρόλος των εμμέσων και των ειδικών φόρων κατανάλωσης, σε ότι αφορά τη δημιουργία φορολογικών εσόδων ή και τη χρησιμοποίηση αυτών, στο πλαίσιο άλλων πολιτικών.

Είναι άμεση η ανάγκη τακτικής επανεξέτασης των επιδόσεων του σχετικού συστήματος αυτών, με επίκεντρο την οικονομική συγκυρία, τη σκοπιμότητα και την πραγματική αξία των συντελεστών, αλλά και τις επιπτώσεις στη πραγματική οικονομία και την δίκαιη κατανομή του φορολογικού βάρους στην κατανάλωση.

Παράλληλα, απαιτείται εναρμόνιση με την επικαιροποιημένη συνεκτική κοινοτική πολιτική της Ε.Ε., σε θέματα δομής ειδικών φόρων κατανάλωσης (με πρόβλεψη αναλογικού και ειδικού στοιχείου), με στόχο την ομαλή λειτουργία της αγοράς, ώστε να εξασφαλιστούν φορολογικά έσοδα και υγιείς οικονομικές συνθήκες.

Επισημάνσεις και προτεινόμενες πολιτικές

- Υψηλοί συντελεστές δεν έχουν πάντα θετικό αντίκτυπο στα ταμιά
- Το 23% ΦΠΑ μεγαλύτερο από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο
- Παράδειγμα το «κενό» στον ΦΠΑ, της τάξης του 30% ή 6 δις απώλεια

HEAD OFFICE

109-111 Messoghion Ave , Politia Business Center, GR-115 26 Athens, Greece
Phone: +30 210 699 3559, Fax: +30 210 698 5686

BRANCH OFFICE

47 Vas. Irakleiou Str. GR 546-23, Thessaloniki, Greece, Phone: +30 2310 286-453, Fax: +30 2310 225 162

www.amcham.gr

Member of the US Chamber of Commerce

Member of the European Council of American Chambers of Commerce

- Υψηλοί συντελεστές ευνοούν τη φοροδιαφυγή και παραοικονομία
- Ανάγκη σύνδεσης ταμειακών μηχανών με ΓΓΔΕ-Πρότυπο Πορτογαλλίας
- Η υπερφορολόγηση έχει πλήξει την ανάπτυξη και την απασχόληση

7. Έμμεσοι φόροι κατανάλωσης καπνικών προϊόντων και επιπτώσεις στο παρεμπόριο και την φοροδιαφυγή

Γενικό Συμπέρασμα

Λόγω της υπερφορολόγησης του κλάδου, την τελευταία εξαετία (2009-2014) παρατηρείται στην ελληνική αγορά, αλματώδης αύξηση του λαθρεμπορίου τσιγάρων και χύμα καπνού, με παράλληλη συρρίκνωση της νόμιμης αγοράς κατά 50%, δραματικές απώλειες εσόδων και θέσεων εργασίας, στρέβλωση του υγιούς ανταγωνισμού, αλλά και υπονόμηση των στόχων της δημόσιας υγείας.

Τα διαφυγόντα έσοδα από τον Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης (ΕΦΚ) και ΦΠΑ εκτιμώνται στα 670 εκ. ευρώ για το 2014, ενώ τα τελευταία χρόνια περίπου, 10,000 καταστήματα λιανικής (ήτοι το 1/3) έχουν κλείσει, με ότι αυτό σημαίνει για την ανεργία.

Το παράνομο εμπόριο καπνικών είναι πολυδιάστατο πρόβλημα, ωστόσο η αντιμετώπιση του απαιτεί πολιτική βούληση, εύρος δράσεων και συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων φορέων (κράτος, βιομηχανία και εμπόριο), με κύρια αιχμή τη φορολογική αντιμετώπισή του.

Επισημάνσεις και προτεινόμενες πολιτικές

Παρά το γεγονός ότι η σημερινή δομή της φορολογίας, έχει συμβάλει στην μείωση του ρυθμού αύξησης του παράνομου εμπορίου για πρώτη φορά την τελευταία εξαετία, εντούτοις η παρακάτω πρόσθετη δέσμη μέτρων, όπως παρουσιάστηκε στο συνέδριο από κορυφαίο εκπρόσωπο του κλάδου, κρίνεται απολύτως απαραίτητο να υιοθετηθεί.

- Σταθερό φορολογικό σύστημα, χωρίς αλλαγή στο ύψος και τη δομή του ΕΦΚ με ισόρροπη μείωση του πάγιου και αναλογικού φόρου όταν αυτό καταστεί δυνατό.
- Περαιτέρω αυστηροποίηση και εφαρμογή της υφιστάμενης νομοθεσίας για το λαθρεμπόριο καπνικών προϊόντων, σε επίπεδο εθνικού σχεδίου δράσης.
- Δημιουργία συντονιστικού οργάνου για όλες τις αρμόδιες διωκτικές αρχές
- Συνεργασία με τις διωκτικές αρχές για την ενημέρωση των καταναλωτών σχετικά με τις αρνητικές συνέπειες του λαθρεμπορίου στα καπνικά, με χρηματοδότηση εκστρατείας ενημέρωσης από τον ίδιο τον κλάδο.
- Αναζήτηση ευρωπαϊκών κονδυλίων, π.χ. HerculeIII, προκειμένου να χρηματοδοτηθούν συγκεκριμένες δράσεις ενάντια στο παράνομο εμπόριο καπνικών, π.χ. η αγορά των σταθερών και κινητών X-rayscanners.
- Συντονισμός των αρμόδιων αρχών (ΣΔΟΕ, Τελωνεία, Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης) με καπνοπαραγωγούς και μεταποιητές, για την παρακολούθηση συμβολαίων και ποσοτήτων, με στόχο την πάταξη του παράνομου καπνού .
- Εμπλοκή Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος για την τήρηση της νομοθεσίας σχετικά με την απαγόρευση πώλησης παράνομων προϊόντων καπνού μέσω διαδικτύου
- Εν αναμονή έκδοσης εφαρμοστικών νόμων από την Ε.Ε. για την εφαρμογή ενός πανευρωπαϊκού συστήματος ιχνηλασιμότητας (Οδηγία ΕΕ (2014/40/ΕΕ), θα πρέπει να αποφευχθούν πειράματα αμφιβόλου αποτελέσματος, για την αντιμετώπιση των παρανόμων τσιγάρων ("cheap whites"- χωρίς ταινίες

HEAD OFFICE

109-111 Messoghion Ave , Politia Business Center, GR-115 26 Athens, Greece
Phone: +30 210 699 3559, Fax: +30 210 698 5686

BRANCH OFFICE

47 Vas. Irakleiou Str. GR 546-23, Thessaloniki, Greece, Phone: +30 2310 286-453, Fax: +30 2310 225 162

www.amcham.gr

Member of the US Chamber of Commerce

Member of the European Council of American Chambers of Commerce

ελέγχου), με κίνδυνο να επιφέρουν περαιτέρω επιβαρύνσεις στον πλέον υπερφορολογημένο κλάδο στη χώρα.

8. Γρήγορη και αξιόπιστη λειτουργία του θεσμού διοικητικής δικαιοσύνης

- Η προβλεπόμενη από το άρθρο 28 του ΚΦΔ 20ήμερη αποκλειστική προθεσμία κατάθεσης απόψεων επί του προσωρινού προσδιορισμού φόρου κρίνεται ανεπαρκής ιδιαίτερα όσον αφορά σε ελέγχους μεγάλων επιχειρήσεων.
- Θα πρέπει να σταματήσει η σημειούμενη παραβίαση του δικαιώματος προηγούμενης ακρόασης του φορολογούμενου, σε ότι αφορά τυχόν νέων στοιχείων που προσκομίζονται από αυτόν, στη φάση μεταξύ του προσωρινού και του οριστικού προσδιορισμού φόρου.
- Θα πρέπει να σταματήσει η πρακτική των φορολογικών αρχών να προβαίνουν σε κατασχέσεις κατά τη διάρκεια της προθεσμίας άσκησης προσφυγής ενώπιον των Διοικητικών Δικαστηρίων, ενώ έχει καταβληθεί εμπροθέσμως το 50% της φορολογικής οφειλής (έρχεται σε αντίθεση με τις ισχύουσες διατάξεις των άρθρων 63 παρ. 3 και 8 του ΚΦΔ και 69 παρ. 2 του Κ.Δ.Δ.).
- Σε κάθε περίπτωση αποτελεί πρόοδο, στο πλαίσιο των φορολογικών ελέγχων φυσικών προσώπων, η διευκρίνιση που δόθηκε δυνάμει της υπ' αριθμ. ΔΕΑΦ Α' 1144110 ΕΞ 2015/5.11.2015 εγκυκλίου αναφορικά με τις ισχύουσες διατάξεις περί προσαύξησης περιουσίας, σύμφωνα με την οποία γίνεται δεκτό ότι δεν αποτελούν πρωτογενείς καταθέσεις, που χρήζουν περαιτέρω αιτιολόγηση, ποσά, τα οποία έχουν αναληφθεί από τραπεζικό λογαριασμό και (επανα)κατατίθενται στη συνέχεια (ανεξαρτήτως του χρόνου που μεσολαβεί) σε τραπεζικό λογαριασμό, αρκεί να μην έχουν ήδη αναλωθεί για την απόκτηση περιουσιακών στοιχείων ή λοιπών δαπανών.
- Παραμένει βέβαια ισχυρός ο προβληματισμός του κατά πόσο είναι συνταγματικώς ανεκτή η τακτική των φορολογικών ελέγχων φυσικών προσώπων, σύμφωνα με την οποία επιβάλλεται φόρος εισοδήματος με βάση αναδρομική εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 15 παρ. 3 του ν. 3888/2010 σε διαπιστούμενες αδικαιολόγητες προσαυξήσεις περιουσίας, που έχουν όμως λάβει χώρα προ της ημερομηνίας έναρξης ισχύος της εν λόγω διάταξης.

9. Πολιτικές καλής φορολογικής διακυβέρνησης / ανάπτυξης και απασχόλησης

Διαπίστωση και Γενικό Συμπέρασμα

Το τρέχον δυσμενές πολιτικό και οικονομικό περιβάλλον, απαιτεί μεθοδευμένες φορολογικές πολιτικές σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, για την ανταπόκριση στις προκλήσεις της ψηφιακής οικονομίας, στο ισχυρό δέλεαρ της τεχνητής μεταφοράς των κερδών σε καθεστώτα χαμηλής φορολογίας, την εξασφάλιση διαφάνειας, αποτελεσματικότητας και λογοδοσίας, στην εφαρμογή της φορολογικής διακυβέρνησης.

Στη συγκεκριμένη γενικευμένη αλλαγή του προσώπου της φορολογίας, καλείται και η Ελλάδα να ανταποκριθεί με «καλές» πολιτικές φορολογικής διακυβέρνησης, με συμβατότητα προς τις οδηγίες της Ε.Ε. και του ΟΟΣΑ, αλλάζοντας ακόμη και τη συμπεριφορά των φορολογικών αρχών, με στόχο την προστασία της εθνικής φορολογικής βάσης και την αποφυγή διπλής φορολογίας στις διασυνοριακές συναλλαγές.

HEAD OFFICE

109-111 Messoghion Ave , Politia Business Center, GR-115 26 Athens, Greece
Phone: +30 210 699 3559, Fax: +30 210 698 5686

BRANCH OFFICE

47 Vas. Irakleiou Str. GR 546-23, Thessaloniki, Greece, Phone: +30 2310 286-453, Fax: +30 2310 225 162

www.amcham.gr

Member of the US Chamber of Commerce

Member of the European Council of American Chambers of Commerce

Επισημάνσεις και προτεινόμενες πολιτικές

- Συμμετοχή σε κανόνες παγκόσμιας αυτόματης ανταλλαγής πληροφοριών
- Ορθολογικές πολιτικές άμυνας στον διεθνή επιζήμιο φορολογικό ανταγωνισμό (Μη συνεργάσιμα / Προνομιακά καθεστώτα)
- Προσοχή στην εθνική επιλεκτική εφαρμογή φορολογικών κινήτρων
- Μελέτη των συνεπειών των διασυνοριακών συναλλαγών, υπό το πρίσμα της μεθοδολογίας των BEPS
- Ενίσχυση διαφάνειας και τυποποίησης υλικού τεκμηρίωσης συναλλαγών
- Ισοκατανομή του βάρους απόδειξης, ώστε να μην θεωρείται ύποπτη για φοροδιαφυγή, φοροαποφυγή, κάθε επιχειρηματική συναλλαγή
- Αναζήτηση καλών πρακτικών άλλων χωρών (π.χ. ΗΒ ή ΙΤΑΛΙΑ)

10. Φοροδιαφυγή – Παραοικονομία / Εργαλεία και μέθοδοι αντιμετώπισης

Διαπίστωση και Γενικό Συμπέρασμα

Η άκρως στοχευμένη ισορροπία στο μίγμα φορολογικών πολιτικών, με χρήση γενναίας και σθεναρής πολιτικής βούλησης και ουσιαστική παράκαμψη του πολιτικού κόστους, στο κομβικό πεδίο της αποτελεσματικής αντιμετώπισης των έκνομων και αντικοινωνικών πρακτικών φοροδιαφυγής, είναι απαραίτητη για την επαναφορά της οικονομικής ανάπτυξης και την εξασφάλιση συνθηκών βιώσιμης φορολογικής συμμόρφωσης.

Επισημάνσεις και προτεινόμενες πολιτικές

Η αποτελεσματική πλατφόρμα χρηστής διοίκησης θα πρέπει να αποθαρρύνει και να τιμωρεί τη στρατηγική φοροδιαφυγή και την ενσυνείδητη φοροαποφυγή, με αυστηρά αλλά αποτελεσματικά μέτρα, που δε θα ταλαιπωρούν και δε θα προσθέτουν περιττό διοικητικό κόστος στους συνεπείς φορολογούμενους.

Ειδικά το σύστημα ΦΠΑ απαιτεί απλοποίηση και στοχευμένο εξορθολογισμό, από πλευράς δομής, λειτουργίας και δέσμης φορολογικών συντελεστών, ειδικά στη περίοδο βαθιάς οικονομικής κρίσης που βρισκόμαστε, όπου απαιτείται δραστική μείωση του διαχειριστικού κόστους και πάταξη της φοροδιαφυγής.

Με βάση τα τελευταία στοιχεία που δημοσίευσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με το VAT Gap (τον Οκτώβριο του 2014), προκύπτει ότι εν μέσω κρίσης, οι απώλειες των εσόδων από ΦΠΑ στη χώρα μας ανέρχονται για το έτος 2012 σε περίπου 6,7 δις Ευρώ ή περίπου 3,5 % του ΑΕΠ.

Η απότομη και δραματική αύξηση του ΦΠΑ, είτε σε τιμές απόλυτου ύψους συντελεστών, είτε με την κατάργηση απαλλαγών και μειωμένων συντελεστών, όπως έχει δείξει η πράξη από το 2010, οδηγεί τελικά σε μείωση των σχετικών φορολογικών εσόδων και δημιουργεί στρεβλώσεις στον ανταγωνισμό εις βάρος των φορολογούμενων που είναι συνεπείς.

11. Κατάργηση ή εξορθολογισμός του ΕΝΦΙΑ

Διαπίστωση και Γενικό Συμπέρασμα

Με τη μορφή που εφαρμόζεται σήμερα ο συγκεκριμένος φόρος, πέρα από την ισχυρή κατακερματισμένη φορολογική βάση, δεν πληροί τα κριτήρια της δικαιοσύνης, της σκοπιμότητας, της αναλογικότητας και της ανταποδοτικότητας.

HEAD OFFICE

109-111 Messoghion Ave , Politia Business Center, GR-115 26 Athens, Greece
Phone: +30 210 699 3559, Fax: +30 210 698 5686

BRANCH OFFICE

47 Vas. Irakleiou Str. GR 546-23, Thessaloniki, Greece, Phone: +30 2310 286-453, Fax: +30 2310 225 162

www.amcham.gr

Member of the US Chamber of Commerce

Member of the European Council of American Chambers of Commerce

Σε μία χώρα που για πάρα πολλά χρόνια, υπήρξε πολιτική και κοινωνική ενθάρρυνση για την ιδιοκτησία, είναι απαράδεκτο κοινωνικά και άδικο, αιφνιδιαστικά να φορολογείται συσσωρευμένο εισόδημα και ευημερία, που προηγήθηκε, ενώ σήμερα δε μπορεί εύκολα να αλλάξει συμπεριφορά ο ιδιοκτήτης του ακινήτου.

Είναι πάντως γεγονός ότι, διεθνώς θεωρείται ο φόρος ακινήτων, σαν ένας από πιο αντιλαϊκούς φόρους και εξαιρετικά δύσκολος στην εφαρμογή του, οπότε πρέπει να προηγείται κατάλληλη στρατηγική μεταρρύθμιση, άμεση και μεσοπρόθεσμη, ώστε να προσαρμοστεί χωρίς προβλήματα στις οικονομικές συνθήκες της χώρας.

Ακόμη δυσκολότερη έως και αδύνατη και ασύμφορη, θα μπορούσε να είναι η φορολόγηση ιδιοκτησίας ακινήτων ελλήνων φορολογουμένων στο εξωτερικό, αλλά και ξένων φορολογουμένων με ιδιοκτησίες ακινήτων στην Ελλάδα.

Επισημάνσεις και προτεινόμενες πολιτικές

Εάν παραμείνει σαν θεσμός, θα πρέπει να βελτιωθεί, ώστε να λάβει ελεγκτικό και όχι εισπρακτικό χαρακτήρα, έτσι ώστε τελικά η ακίνητη περιουσία, ιδιωτική αλλά και δημόσια, να αξιοποιηθεί σαν συντελεστής ανάπτυξης και όχι σαν πηγή άντλησης φορολογικών εσόδων.

Ως προϋποθέσεις για την σωστή εφαρμογή, θα μπορούσαν ληφθούν υπόψη τα ακόλουθα:

- Φορολογία επί συνολικής αξίας περιουσίας και όχι χρήσης / κατοχής κάθε ακινήτου
- Φορολογική αξία με βάση τις τιμές τις αγοράς και όχι τις αντικειμενικές
- Μεταβίβαση στην τοπική αυτοδιοίκηση, λόγω ανταποδοτικότητας και αποτελεσματικότερου προσδιορισμού κανονικής τιμής αγοράς σε κυκλική βάση
- Χαμηλός συντελεστής φορολόγησης, ώστε να μη φορολογείται βάνουσα στη χώρα μας, συσσωρευτικά, χρήση, ιδιοκτησία, μεταβίβαση, υπεραξία, τέλη ακινήτων κ.α.
- Απαλλαγή ακινήτων που συμμετέχουν στην παραγωγική διαδικασία ώστε να μην δημιουργείται δυσαναλογία στην επιχειρηματική δραστηριότητα εντάσεως ακίνητης περιουσίας (π.χ. Γεωργία), αλλά και σε αντιδιαστολή με τον μηχανολογικό εξοπλισμό.
- Για μία χώρα του δικού μας χαμηλού εθνικού εισοδήματος, η αρμόζουσα φορολόγηση ως ποσοστό του ΑΕΠ, με βάση τις διεθνείς πρακτικές, θα ήταν κάτω από το 1% του ΑΕΠ.
- Θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη περιπτώσεις ακινήτων χωρίς εισόδημα λόγω της οικονομικής κρίσης και απουσίας τιμών αγοράς, με την συνεκτίμηση αφαιρετικά των ενδεχομένων βαρών και υποχρεώσεων για συγκεκριμένα ακίνητα.
- Απαιτούνται πρόσθετες οργανωτικές ή τεχνικές προϋποθέσεις για τη σωστή εφαρμογή, όπως εκπαιδευμένη αρμόδια διοίκηση, ολοκληρωμένο κτηματολόγιο, συνεχής ενημέρωση και πολιτική ελέγχου βάσης και ποσοστού, για την εντατική χρήση του φορολογικού αυτού εργαλείου.
- Τέλος ανάγκη μέριμνας για ειδικές περιπτώσεις, όπως, δημόσια περιουσία, θρησκευτικές εγκαταστάσεις, πραγματικές αδυναμίες, κοινωνικές ή οικογενειακές, κλπ

HEAD OFFICE

109-111 Messoghion Ave , Politia Business Center, GR-115 26 Athens, Greece
Phone: +30 210 699 3559, Fax: +30 210 698 5686

BRANCH OFFICE

47 Vas. Irakleiou Str. GR 546-23, Thessaloniki, Greece, Phone: +30 2310 286-453, Fax: +30 2310 225 162

www.amcham.gr

Member of the US Chamber of Commerce

Member of the European Council of American Chambers of Commerce

Σε τελική ανάλυση οι Έλληνες κάτοχοι ακινήτων (το 94% περίπου κατέχουν ιδιοκτησίες κατακερματισμένες μικρές περιουσίες από 20.000 μέχρι 100.000€, χωρίς αξιόλογη φοροδοτική ικανότητα σε ατομική βάση), δεν μπορούν να σηκώσουν το προβλεπόμενο δημοσιονομικό στόχο.

Αυτό πρέπει να ληφθεί υπόψη σοβαρά, στο ενδεχόμενο της θέσπισης φορολογίας πλούτου, όπου σημαντικό μέρος της φορολογητέας βάσης θα είναι η ακίνητη περιουσία.

12. Διεθνείς δράσεις για τον περιορισμό της φοροαποφυγής / προστασία της εθνικής φορολογικής βάσης.

Διαπίστωση και Γενικό Συμπέρασμα

Στο πλαίσιο της προσπάθειας ολοκλήρωσης της φορολογικής μεταρρύθμισης, κρίνεται απαραίτητο και η χώρα μας, να θέσει σε άμεση προτεραιότητα, συνεργαζόμενη με άλλες χώρες, το γνωστό σχέδιο δράσεων BEPS του ΟΟΣΑ και των G20, για την προστασία της φορολογικής βάσης και την αντιμετώπιση της μεταφοράς κερδών σε περιοχές, όπου υπάρχει ευνοϊκότερη φορολογική αντιμετώπιση.

Επισημάνσεις και προτεινόμενες πολιτικές

Αναγκαίο να υιοθετηθούν διεθνείς λύσεις για την καταπολέμηση του εταιρικού στρατηγικού φορολογικού προγραμματισμού, που εκμεταλλεύεται κενά και αδυναμίες του φορολογικού συστήματος για την αποφυγή φορολογίας, εστιάζοντας στις έννοιες της ουσίας (substance) και της διαφάνειας (transparency), στις συναλλαγές.

Η προσαρμογή της εθνικής νομοθεσίας, στο πλαίσιο BEPS κρίνεται σημαντική, ειδικότερα στις δράσεις BEPS, που στοχεύουν στην αντιμετώπιση της διάβρωσης φορολογικής βάσης, μέσω έκπτωσης τόκων και άλλων χρηματοοικονομικών συναλλαγών, αλλά και την παροχή πληροφοριών για ειδικά φορολογικά καθεστώτα κρατών, με επιθετικό φορολογικό σχεδιασμό.

HEAD OFFICE

109-111 Messoghion Ave , Politia Business Center, GR-115 26 Athens, Greece
Phone: +30 210 699 3559, Fax: +30 210 698 5686

BRANCH OFFICE

47 Vas. Irakleiou Str. GR 546-23, Thessaloniki, Greece, Phone: +30 2310 286-453, Fax: +30 2310 225 162

www.amcham.gr

Member of the US Chamber of Commerce

Member of the European Council of American Chambers of Commerce